

СИНДИКАТ РАДНИКА У ПРОСВЕТИ СРБИЈЕ

СРПС

БЕОГРАД, Дечанска 14/5; тел/факс: 011/3236-259, 025/420-093
E-mail: sob@beograd.com, sindiso@sbb.rs

(НЕ)РЕАЛНО УСКЛАЂИВАЊЕ

- *Статистика друмом, живот шумом • Различити аршини за пад зарада*
 - *Како Влада види усклађивање плата и трошкова живота*

Председништво СрпС-а је утврдило захтеве овог Синдиката, које је прихватио Републички одбор и који су прослеђени Влади Републике Србије, односно ресорним министарствима (саопштење/допис од **27.08.2010.г.**). Захтеви се односе на:

1. обезбеђење реалног раста зарада (минимални захтев је усклађивање зарада са реалним нивоом од пре „замрзавања“ плата)
2. повећање издвајања процента БДП-а за образовање и
3. сигурност радног места, односно утврђивање листа запослених за чијим радом делимично или у потпуности престаје потреба на законом прописан начин.

Како су окончани преговори између Владе Републике Србије и ММФ-а, те утврђен оквир у коме се може преговарати око побољшања материјалног положаја запослених у делатности и јавним службама и како су за четвртак, **02.09.2010.г.** заказани преговори релевантних синдиката (у овом тренутку једино је СрпС утврдио репрезентативност) са премијером др Мирком Цветковићем и ресорним министрима – просвете др Жарком Обрадовићем и финансија др Дијаном Драгутиновић, овим дописом желимо да појаснимо захтеве 1. и 2. из поменутог саопштења, о којима ће бити речи на овим преговорима и да констатујемо да је решавање по захтеву 3. у реализацији и да ће по овом захтеву бити одржан и завршни састанак представника синдиката и начелника школских управа (оријентациони термин: **15.09.** ове године) са помоћником министра мр Зораном Костићем задуженим за инспекцијске и надзорне послове и школске управе.

Елем, последњу повишицу запослени у основним и средњим школама, вишем и универзитетском образовању, ученичком и студентском стандарду, здравству, заводима за социјалну заштиту, центрима за социјални рад, установама социјалне заштите, и запослени у осталим јавним службама су добили уз септембарску зараду из **2008.** године, која је исплаћена у октобру те исте године. Стога смо ову исплату узели као почетну (индекс **100**) у анализи колико су то реално обезвређене наше зараде у протеклом периоду (непуне **2** године). Према доступним подацима и подацима из Републичког завода за статистику, мерено растом цена на мало роба и услуга, односно инфлацијом на начин како то чини официјална српска статистика, последња инфлација у августу **2010.** у односу на октобар **2008.** износила је **16,5%** при чему су трошкови живота у овом истом периоду повећани за **11,6%**.

ИНФЛАЦИЈА МЕРЕНА РАСТОМ ЦЕНА НА МАЛО РОБА И УСЛУГА					
ПЕРИОД	X 2008	XI 2008	XII 2008	XII 2009	VIII 2010
		X 2008	XI 2008	XII 2008	XII 2009
%		-0,1	-1,0	+10,4	+6,7
индекс	100	99,9	98,9	109,19	116,50

ТРОШКОВИ ЖИВОТА					
ПЕРИОД	X 2008	<u>XI 2008</u> X 2008	<u>XII 2008</u> XI 2008	<u>XII 2009</u> XII 2008	<u>VIII 2010</u> XII 2009
%			-0,8	+6,6	+5,5
индекс	100	100	99,2	105,75	11,57

Међутим, инфлација мерена стандардима Европске уније, кроз Индекс потрошачких цена који ће убудуће бити једина мера инфлације у Србији (од 2011. године РСЗ престаје са израдом и праћењем Индекса цена на мало и индекса трошкова живота) каже нешто друго. Дакле, раст потрошачких цена које се односе на робе и услуге за личну потрошњу, а укључују и цене изнајмљивања стана, финансијске услуге, услуге образовања и угоститељске услуге даје други проценат и он је према доступним подацима, који се односе на период јул 2010. у односу на октобар 2008. године 12,07%.

ИНФЛАЦИЈА МЕРЕНА РАСТОМ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА					
ПЕРИОД	X 2008	<u>XI 2008</u> X 2008	<u>XII 2008</u> XI 2008	<u>XII 2009</u> XII 2008	<u>VIII 2010</u> XII 2009
%		+0,8	-0,2	+6,6	+4,5
индекс	100	100,8	100,6	107,24	112,07

И на крају, користећи један од параметара који се готово најчешће и у правилу као једини показатељ пада плата користи у стручној и другој јавности: курс евра у односу на динар, ова ситуација изгледа најдраматичније. Наиме, од момента када је исплаћен други део већ помињане септембарске зараде, 20.10.2008.г., и када је за 1 евро по продајном курсу НБС требало издвојити 82,51 динар, па до исплате другог дела јулске зараде за 2010. годину (исплаћене 20.08.2010.г.) курс је, пливајући у правилу нагоре, нарастао на 104,89 динара за 1 евро, што другим речима значи да се за плату запосленог у помињаним делатностима могло купити 21,2% мање евра.

ПАД ЗАРАДА МЕРЕН КУРСОМ ЕВРО-ДИНАР					
		ЗАРАДА СЕПТЕМБАР 2008.		ЗАРАДА ЈУЛ 2010.	
		I део	II део	I део	II део
исплаћено		5. X 2008.	20. X 2008.	5. VIII 2010.	20. VIII 2010.
евро	куповни НБС	76,46	82,02	105,80	104,26
	продајни НБС	76,92	82,51	106,44	104,89
	индекс		100		127,12

У сваком случају, без обзира којим параметром мерили реалан пад зарада јавних посленика, јасно је да је ово ипак само статистика, а да је живот нешто друго и да у реалном животу запослени највећи део свога прихода (око 60%) троше за храну (40,9%) и становање (око 20%) и да се поново вратио „чек на почек“ и то у око 20% свих плаћања. Стога и не чуди да просечан грађани доживљава овај пад зарада много драматичније него што то приказује статистика.

Како је Влада Републике Србије са ММФ-ом утаничила оквир кретања раста зарада запослених у овом сектору у **2011.** години, јасно је да ће преговарачи имати изузетно тежак посао, а да плате реално сачувају. Наиме, Влада РС и ММФ су се договорили да запослени на државним „јаслама“ добију **3** повишице, односно усклађивања (?!): у јануару, априлу и октобру, и то: у јануару за нешто мање од **3%**, у априлу за тромесечну инфлацију и половину раста БДП, а у октобру за шестомесечну инфлацију. Да ли ће се та два рачуна подударити, знаћемо већ сутра, као уосталом и динамику закључивања Протокола о основици за обрачун и исплату зарада за **2011.** годину. Наравно да могућност увећања остаје и кроз повећање коефицијената за обрачун и исплату зарада. Стога и не чуди захтев за усклађивањем ранијег односа међу коефицијентима између најједноставнијих и најсложенијих послова у делатности, с обзиром да је кроз исплату минималне зараде једном броју запослених поремећен раније успостављен однос између плате за најједноставнији посао и зараде носиоца делатности.

Што се тиче другог захтева нашег Синдиката, а који се односи на повећање процента БДП-а на ранији ниво, као и захтев за већим издвајањем из БДП-а за просвету и који је и министар начелно подржао, напомињемо да без новог и већег процента у новом Закону о буџету за **2011.** годину, то није могуће остварити, а да ли ће аргументи преговарача бити довољни, такође остаје да се види. Било како било, треба подсетити да смо у **21.** век ушли са више него скромним процентом издвајања за образовање, који је у **2001.** години износио **2,7%** БДП. Већ наредне године, у **2002.** години, тај проценат је износио **3,4%** БДП, **2003.** године **3,8%** БДП, **2004.** године је пао на **3,3%**, **2005.** године износио је **3,5%** БДП, а **2006.** достигао максимум од **4%** БДП-а. Већ следеће године, држава је све мање издвајала за „делатност од посебног друштвеног интереса“ – **2007.** године **3,7%** БДП, **2008.** године **3,8%** БДП, **2009.** год. **3,6%**, а ове године свега **3,3%** БДП-а. Дакле, уколико Влада не заузме други курс, већ испоштује оно што је предвидела Меморандумом о буџету за **2011.** и **2012.** г. (**3,3%** БДП), запослени у просвети сасвим извесно не могу да очекују боље дане. Уосталом, видећемо - ускоро ће преговори и о буџету и о томе колико ће ко да заграби из државне касе. Истине ради, овом проценту треба додати проценат који издвајају јас који, иако је недовољан (око **0,7%** БДП), ипак за поједине локалне самоуправе представља превелико бreme, те се они свим силама труде да га пребаце на друге (нпр. кроз тзв. ђачки динар на родитеље) или једноставно не измирују обавезе према установама образовања на својој територији.

О свим новостима у преговорима обавештаваћемо Вас редовно, а и овом приликом Вас упућујемо на наше сајтове: www.nsprv.org, www.srpss.org.rs и www.nsjs.org.rs на којима можете свакодневно пратити, не само наша саопштења, већ и преузимати **Press Clipping**-е свих домаћих и регионалних медија који прате актуелности у друштву, образовању, економији, реалном и јавном сектору... и пратити вести из Синдиката и јавног сектора.

Свим колегиницама и колегама, наравно и Вашим ученицима, желимо срећан повратак у школе и скамије и успешну **2010/11.** школску годину.

Срдачан синдикални поздрав!

Београд, **01.09.2010.** год.

проф. Хаџи Здравко М. Ковач
генерални секретар СрпС

